

Kinnitatud TAM Kutsenõukogu
15.10. 2021 otsusega K21-7

HINDAMISSTANDARD TRADITSIOONILISE HIINA MEDITSIINI SPETSIALIST, TASE 5 JA TRADITSIOONILISE HIINA MEDITSIINI TERAPEUT, TASE 6

Kutsestandardi nimetus: traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist, tase 5 ja traditsioonilise hiina meditsiini terapeut, tase 6

Sisukord

1. Üldine informatsioon	1
2. Kutseksamist teatamine ja dokumentide esitamine	2
3. Hindamine	3
3.1 Hindamismeetodid	3
3.2 Hindajad.....	3
3.3 Hindamise etapid tasemetele 5 ja 6	4
3.4 Hindamise vormistamine	4
4. Hindamisjuhend hindajale	6
5. Traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist, tase 5. kooliasutuse lõpueksamina	8

1. Üldine informatsioon

Kutse andmine on protsess, mille käigus kutse andja hindab kutset taotleva isiku kutsealast kompetentsust. Nõuded kutse taotleja teadmiste, oskuste ja töökogemusele, samuti hoiakutele ning väärtushinnangutele, millele kutse taotleja peab vastama, on kirjeldatud kutsestandardis. Kui kompetentsid vastavad nõuetele, väljastatakse taotlejale kutsetunnistus.

Kutsestandardi alusel koostatakse hindamisstandard. Hindamisstandardis on kirjeldatud igale kompetentsile vastavate tegevusnäitajate hindamiskriteeriumid. Hindamiskriteeriumid on taotlejale abiks oma kompetentsuse tõendamisel ja hindajale abiks taotleja kompetentsuse hindamisel.

Käesoleva hindamisstandardi alusel toimub:

- traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist, tase 5 kutse esmataotleja kompetentsuse hindamine;
- traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist, tase 5 kutse taastõendamine;
- traditsioonilise hiina meditsiini terapeut, tase 6 kutse esmataotleja kompetentsuse hindamine;
- traditsioonilise hiina meditsiini terapeut, tase 6 kutse taastõendamine;
- traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist, tase 5 kutseksam koolitusasutuse lõpueksamina;

Kutse andja on Eesti Täiend- ja Alternatiivmeditsiini Nõukoda (edaspidi TAM Nõukoda).

Kutsete andmist korraldab ja kutse saamist kinnitab TAM Nõukoja juurde loodud **Täiend-ja**

Alternatiivmeditsiini Kutsenõukogu (edaspidi TAM Kutsenõukogu).

Kutseeksameid korraldab ja kutse taotlejatega suhtleb TAM Kutsenõukogu poolt kinnitatud **traditsioonilise hiina meditsiini kutsekomisjon** (edaspidi Kutsekomisjon).

Kutsekomisjoni ülesanneteks on:

- kutsestandardi ja hindamisstandardi koostamine;
- hindamise korraldamise juhendi, vormide ja eksamimaterjalide koostamine ja kinnitamine;

- kutse taotlemise ja taastõendamise dokumentide vormide väljatöötamine, dokumentide vastuvõtmine ja arhiveerimine;
- kutseksamite korraldamine;
- hindamiskomisjoni liikmete nimetamine ja kinnitamine, järelevalve hindamiskomisjoni tegevuse üle ja hindamiskomisjoni tegevuse kohta esitatud kaebuste lahendamine;
- kutset taotlevale isikule kutse andmise või andmata jätmise üle otsustamine ja tema teavitamine vastuvõetud otsusest.

Erialase väljaõppe lõpetamisel on taotleja soovi korral võimalik tema kutsealane hindamine vastavalt hindamisjuhendile.

Lõpueksami ja kutseeksami ühildamise loa saamiseks peab koolitusasutus esitama TAM Kutsenõukogule vastava taotluse. Positiivse vastuse korral vormistab TAM Kutsenõukogu sellekohase otsuse. Lõpueksamit sooritades positiivse tulemuse saanud lõpetajale antakse traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist tase 5 kutse. Kool teatab eksami sooritanute nimed Kutsekomisjonile ja lõpetajatele väljastatakse kutsetunnistused (vt. p.6).

Kutsekomisjon võib kutse andmise eeltingimustele vastavuse arvestamisel ja kompetentside hindamisel rakendada **varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) põhimõtteid**. Vajadusel tehakse taotlejale lisahindamine.

2. Kutseksamist teatamine ja dokumentide esitamine

Vähemalt kaks kuud enne kutse taotleja kompetentsuse hindamist avaldab TAM Kutsenõukogu TAM Kutsekoja kodulehel www.tamkutsekoda.ee teate kutseeksami toimumise kohta.

Teade sisaldab järgmist informatsiooni:

- kutse kvalifikatsiooni nimetus,
- hindamise toimumise aeg ja koht (kuupäev, kellaaeg, aadress),
- dokumentide esitamise tähtaeg, koht ja viis,
- esitamiseks vajalike dokumentide loetelu,
- kutseeksami tasu,
- muu kutse andmise korraldusega seotud teave.

Kui kutseksam toimub kooliasutuse lõpueksamina, siis selline etteteatamise kohustus ei kehti, sest kompetentsuse hindamine toimub osana õppekavast.

Kutse taotlejale esitatavad nõuded ja dokumendid on leitavad TAM Kutsekoja kodulehelt (<https://tamnoukoda.ee/tam-kutsekoda/traditsiooniline-hiina-meditiin/>)

Dokumendid tuleb saata traditsioonilise hiina meditsiini kutsekomisjonile e-posti aadressil thm@kutsekoda.ee.

Kutsekomisjon määrab isiku, kes vastutab dokumentide vastuvõtmise, registreerimise ja kontrollimise eest. Nõuetekohaselt täidetud dokumendid registreeritakse. Kui dokumendid nõuetele ei vasta, teavitatakse taotlejat esinenud puudustest koheselt või hiljemalt 5 tööpäeva jooksul pärast dokumentide laekumist. Taotlejale antakse 3 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks alates teavitamise hetkest.

3. Hindamine

Tase 5 hindamine toimub kirjaliku testiga. Tase 6 hindamine viiakse läbi kahes etapis: kirjalik test ja juhtumianalüüs.

Hindamine toimub vastavalt Kutsekomisjoni poolt koostatud plaanile ja ajagraafikule, mis on avalikustatud TAM Kutsekoja kodulehel.

Kutse taotleja tõendab oma kompetentsust kirjaliku testi sooritamise, lähtudes traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist tase 5 või traditsioonilise hiina meditsiini terapeut tase 6 kutsestandardi nõuetest. Hindamiskomisjon hindab taotleja kompetentside vastavust taotletava kutse taseme hindamiskriteeriumidele.

3.1. Hindamismeetodid

Hindamiskomisjoni poolt kasutatavateks hindamise meetoditeks on:

1) **struktureeritud kirjalik test** – tasemetel 5 ja 6 kutse taotlejad sooritavad kirjaliku testi vastavalt etteantud juhendile. Igale küsimusele vastamine annab aritmeetiliselt ühe või enam punkte vastavalt õigete vastuste arvule küsimuses;

Iga tase 5 taotleja kohta täidetakse testi tulemuste põhjal hinnanguleht, milles kajastub hindaja otsus ja millele lisatakse hindamiskomisjoni ettepanek.

2) **juhtumianalüüs** – tase 6 taotleja esitab juhtumianalüüsi oma töös ettetulnud juhtumist. Esitada tuleb üks juhtumianalüüs, mis koosneb vähemalt 5 teraapiaseansist. Hindajad kontrollivad taotleja poolt esitatud juhtumianalüüsi sisu vastavust traditsioonilise hiina meditsiini terapeut tase 6 kutsestandardi nõuetele. Juhtumianalüüsi valikul tuleb lähtuda järgnevatest kriteeriumitest:

- Juhtum on võetud taotleja viimase kahe aasta töökogemusest
- Juhtum peab olema valitud nii, et selle kaudu on võimalik kirjeldada kõigi nõutud traditsioonilise hiina meditsiini terapeut tase 6 kutsestandardis nimetatud kompetentside tegevusnäitajaid.
- Juhtumianalüüsi koostamisel tuginetakse hindamiskriteeriumitele tabelis 4.1.

Juhtumianalüüs loetakse sooritatuks, kui kõik nõutud kompetentsid on tõendatud.

Iga tase 6 kutse taotleja kohta täidetakse koondhinnangu leht (vorm H1), milles kajastub struktureeritud kirjaliku testi tulemus ja iga juhtumianalüüsi hindaja otsus ning hindamiskomisjoni liikmete enamushinnangu alusel kujunenud koondotsus.

3.2. Hindajad

Hindamist teostab vähemalt kolmest liikmest koosnev hindamiskomisjon, mille koosseisu kuuluvad oma eriala hästi tundvad spetsialistid.

Hindamiskomisjoni koosseis kinnitatakse Kutsekomisjoni kirjaliku otsusega. Hindajate kompetentsus peab vastama järgmistele nõuetele:

- kutsealane kompetentsus;
- kutsesüsteemi alane kompetentsus;
- hindamisalane kompetentsus.

Hindamiskomisjoni liikmed peavad olema sobivate isikuomaduste ja hoiakutega ning tegutsema erapooletult.

Hindajatel on õigus saada oma töö eest tasu. Töötasu maksab kutse andja TAM Nõukoda välja kutsekomisjoni ettepaneku alusel.

3.3. Hindamise etapid tasemetele 5 ja 6

Hindamine tasemele 5 ühes etapis: kirjalik test ja tasemele 6 kahes etapis: kirjalik test ja juhtumianalüüs

Test

Test on koostatud valikvastustega ja struktureeritud vastajale üheselt mõistetavalt ning selle kaudu on võimalik kontrollida kõigi nõutud kompetentside tegevusnäitajaid.

Taotleja lahendab testi etteantud aja jooksul. Testi lahendamise aeg on kuni 2 (kaks) tundi. Testis on 100 küsimust.

Struktureeritud kirjaliku töö (testi) lahendamisel tuleb lähtuda järgnevast:

- Testi hindamine on mitteeristav, mille puhul kompetentside saavutatust hinnatakse lävendi tasemel ehk millele vastamise või mille ületamise korral loetakse tulemus piisavaks ning millest madalamal tasemel tulemust ebapiisavaks.
- Hindajad kontrollivad testi tulemusi, saades sel viisil ülevaate taotleja teadmistest ja kompetentsusest terapeutina.

Test loetakse sooritatuks, kui iga kompetentsi puhul on saavutatud vähemalt 70%-line tulemus.

Kutsestandardis kirjeldatud läbivaid kompetentse (B.2.4.), välja arvatud teadmised inimese anatoomiast, füsioloogiast ja haiguse õpetuse alustest, hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

Teadmisi inimese anatoomiast ja füsioloogiast hinnatakse testiga. Testis on 25 küsimust inimese anatoomiast ja füsioloogiast ja lävend on samuti 70%.

Juhtumianalüüs

Tase 6 taotleja esitab juhtumianalüüsi oma töös ettetulnud juhtumist, tuginedes hindamiskriteeriumitele tabelis 4.1. Hindamiskomisjon hindab taotleja kompetentsi vastavust tase 6 kutse hindamiskriteeriumite alusel.

3.4. Hindamise vormistamine

3.4.1. Taotleja kompetentside hindamine kirjalikus testis

Test on valikvastustega. Kontrollitavad testid jagatakse hindamiskomisjoni liikmete vahel. Igat testi kontrollib üks hindaja. Hindaja saab testi vormi õigete vastustega, mille alusel ta kontrollib vastuste õigsust/vastavust. Positiivse hindamistulemuse saamiseks peab taotlejal olema kompetentside B.2.1. -B.2.4. puhul kokku ja eraldi inimese anatoomia, füsioloogia ja haiguste õpetuse aluste puhul vähemalt 70% õigeid vastuseid. Hindajate hinnangud testi kohta lisatakse iga testi päisesse: punktide arv ja otsus: „piisav“ või „ebapiisav“. Testi hindaja allkirjastab tulemuse lisades nime, kuupäeva, kellaaja, koha.

Näide: Testi hindamisleht

Taotleja nimi:

Hindamise toimumise aeg ja koht:

Kompetents	Punktide arv	Õigete vastuste protsent	Lävend	Hinnang
B.2.1. -B.2.4.				
Inimese anatoomia, füsioloogia ja haiguste õpetuse alused				

Tase 5 kutse taotlemisel lisatakse:

Hindamiskomisjoni ettepanek: anda (mitte anda) taotlejale: traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist 5 taseme kutse, sest ...

Hindamiskomisjoni esimees: nimi ja allkiri

3.4.2. Taotleja kompetentside hindamine juhtumianalüüsis

Hindaja analüüsib juhtumianalüüsi, lähtudes hindamiskriteeriumitest tabelis 4.1. Iga taotleja kohta täidetakse koondhinnangu leht, milles kajastub struktureeritud kirjaliku testi tulemus ja iga juhtumianalüüsi hindaja otsus ning hindamiskomisjoni liikmete enamushinnangu alusel kujunenud koondotsus. Hindaja hinnangud tabelis: "vastab" või "ei vasta". Koondhinnangu lehele lisatakse testi hindamisleht.

Näide: Koondhinnangu leht

Taotleja nimi:

Hindamise toimumise aeg ja koht

Testi tulemus				
Juhtumianalüüs	Hindaja 1 hinnang	Hindaja 2 hinnang	Hindaja 3 hinnang	Koondhinnang
B.2.1.-B.2.4				

Hindamiskomisjoni ettepanek: anda (mitte anda) taotlejale: traditsioonilise hiina meditsiini terapeut 6 taseme kutse, sest ...

Hindamiskomisjoni esimees: nimi ja allkiri

3.4.3. Kokkuvõtete tegemine ja kutsetunnistuse väljastamine

Vastavalt hindamisdokumentidele koostab hindamiskomisjon **hindamisprotokolli** koos ettepanekuga taotlejale kutse andmise või andmata jätmise kohta. Protokollile kirjutavad alla kõik hindamiskomisjoni liikmed. Hindamiskomisjon esitab hindamisprotokolli oma eriala kutsekomisjonile. Hindamislehti ei tutvustata kolmandatele isikutele.

Näide: Traditsioonilise hiina meditsiini hindamisprotokoll

Jrk nr	Taotleja nimi	Isikukood	Taotletav tase	Hindamise aeg	Hindamise koht	Hinnang	Märkused

Hindamiskomisjoni esimees: nimi ja allkiri

Hindamiskomisjoni liikmed: nimed ja allkirjad

Hindamiskomisjoni protokoll on kutsekomisjonile aluseks otsuse langetamisel taotlejale kutse andmise/mitteandmise kohta.

Kutsekomisjon saadab kutseeksami tulemuste koondprotokolli koos oma otsusega TAM Kutsenõukogule kinnitamiseks ja selle alusel väljastatakse hindamisel positiivse tulemuse saanud kutse taotlejatele kutsetunnistused.

TAM Kutsenõukogu kannab kutse andmisega seotud info kutseregistrisse 7 päeva jooksul pärast kutsekvalifikatsiooni andmise otsuse vastuvõtmist.

TAM Kutsenõukogu väljastab kutsetunnistuse hiljemalt 14 päeva jooksul pärast traditsioonilise hiina meditsiini kutsekomisjoni poolt kutsekvalifikatsiooni andmise otsuse vastuvõtmist.

4. Hindamisjuhend hindajale

Enne hindamist tutvuge põhjalikult:

- käesoleva hindamisstandardiga,
- traditsioonilise hiina meditsiini hinnatava taseme kutsestandardiga,
- kompetentsipõhise hindamise mõistete ja põhimõtete, ja
- kutse andmise korraga,
- hindamise üldise informatsiooniga,
- hindamiskriteeriumidega,
- hindamismeetoditega,
- hindamisülesannetega,
- hindamise korraldusega,
- hindamisel kasutatavate vormidega.

Hindamise ajal:

- jälgige igat taotlejat hindamisprotsessis personaalselt,
- hinnake testi, juhtumianalüüsi
- vormistage hindamistulemus.

Hindamise järel:

- allkirjastage ja edastage testid hindamistulemustega hindamiskomisjoni esimehele,
- allkirjastage ja edastage koondhinnang hindamiskomisjoni esimehele
- allkirjastage hindamistulemuste protokoll.

TABEL 4.1 Traditsioonilise hiina meditsiini terapeut, tase 6

Kompetents	Hindamiskriteeriumid
B.2.1. Patsiendi seisundi hindamine ja andmete kogumine patsiendi elukäigu kohta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hindab patsiendi seisundit traditsioonilise hiina meditsiini diagnostikameetodite järgi. 2. Küsitleb patsienti, lähtudes pöördumise põhjusest ja traditsioonilise hiina meditsiini teooriast; oskab koostada eluloo, arvestades senist elukäiku, terviseprobleemi ja ravi kulgu ning eluloo koostamise põhimõtteid. 3. Selgitab patsiendile või tema lähedastele töö eesmärgid ja sisu; võtab patsiendilt informeeritud nõusoleku; järgib terapeudi eetikakoodeksit.
Hindamismeetod: juhtumianalüüs, struktureeritud kirjalik test	
B.2.2. Teraapia planeerimine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teeb patsiendi eluloost kokkuvõtte; oskab püstitada sellest lähtudes teraapia eesmärgid; 2. Valib sobiva traditsioonilise hiina meditsiini terapeutilise meetodi; 3. Oskab teraapiaid planeerides arvestada patsiendi seisundi, tundlikkuse, näidustuste ja vastunäidustustega;

Hindamismeetod: juhtumianalüüs, struktureeritud kirjalik test	
B.2.3 Teraapia läbiviimine ja tulemuslikkuse hindamine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tunneb traditsioonilise hiina meditsiini teraapia meetodeid. 2. Jälgib ja hindab patsiendi reaktsioone ja tagasisidet teraapiale ning analüüsida saadut teavet; teeb vahekokkuvõtte ning vajadusel korrigeerib teraapia kulgu kestuse, intensiivsuse vmt osas; 3. Teeb teraapiaprotsessist kokkuvõtte; oskab hinnata oma tegevust ja teraapia tulemuslikkust.
Hindamismeetod: juhtumianalüüs, struktureeritud kirjalik test	
B.2.4. Traditsioonilise hiina meditsiini terapeudi kutset läbiv kompetents	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arvestab patsiendi individuaalseid iseärasusi, tema ealisi, soolisi, kultuurilisi, poliitilisi ja religioosseid erisusi ning nende mõju teraapiaprotsessile. 2. Suhtleb patsiendikeskselt kogu teraapiaprotsessi vältel. 3. Dokumenteerib oma tegevuse, kasutades korrektset erialaterminoloogiat. 4. Tunneb konfidentsiaalsuse põhimõtteid ning tagab kirjalike märkmete ja digitaalsete andmete kaitstuse. 5. Teab täiend- ja alternatiivmeditsiini terapeudi kutse-eetika nõudeid. 6. Teab ja järgib kutsega seonduvaid õigusakte. 7. Mõistab oma erialase kompetentsuse piire. 8. Valdab ühte võõrkeelt vähemalt tasemel B1, kasutab teraapiaklientidega töötamise keelt vähemalt tasemel C1. 9. Kasutab arvutit iseseisva kasutaja tasemel järgmistes valdkondades: infotöötlus, kommunikatsioon, sisuloome, ohutus ja probleemilahendus. 10. Annab vajadusel esmaabi.
Hinnatakse integreeritult teiste kompetentside hindamise käigus	

5. Traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist, tase 5 kooliasutuse lõpueksamina

Erialase väljaõppe lõpetamisel on taotleja soovi korral võimalik tema kutsealane hindamine vastavalt hindamisstandardiga sätestatud nõuetele. Koolitusasutus, kus valmistatakse ette traditsioonilise hiina meditsiini terapeute, võib õppekava lõpetamisel õppijate teadmiste ja oskuste hindamisel ühendada lõpueksami ja kutseeksami. Vastava loa saamiseks peab koolitusasutus esitama traditsioonilise hiina meditsiini kutsekomisjonile taotluse, mis edastatakse sobivuse korral lõplikuks kinnitamiseks TAM Kutsenõukogule. Positiivse vastuse korral vormistab TAM Kutsenõukogu sellekohase otsuse.

5.1. Kutsealase hindamise korraldus kooliasutuses

Kutse andmisel koos väljaõppe lõpetamisega täidab kutsekomisjoni ülesandeid koolitusasutuse poolt moodustatud lõpueksami komisjon, kuhu kuuluvad: vähemalt üks traditsioonilise hiina meditsiini tippspetsialist, koolitaja, üks traditsioonilise hiina meditsiini kutsekomisjoni esindaja ja üks koolitusasutuse juhatuse liige. Lõpueksami komisjoni koosseisu kinnitab traditsioonilise hiina meditsiini kutsekomisjon.

Lõpueksami komisjon koostab lõpueksami korraldamise juhendi, et tagada hindamise vastavus traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist, tase 5 hindamisstandardis kehtivatele nõuetele. Lõpueksami korraldamise juhend põhineb käesolevale hindamisstandardile ning selles peab olema kirjeldatud:

- dokumentide vastuvõtmise kord ja tähtajad;
- juhendid kirjaliku testi läbiviimiseks
- hindamise korraldus ning vastavad vormid hindajatele (tabel 4.1.);
- hindamistulemuste vaidlustamine ja vaidluste lahendamise kord;
- aruandlus ja väljastatavad dokumendid.

Lõpueksami korraldamise juhend kooskõlastatakse traditsioonilise hiina meditsiini kutsekomisjoniga.

5.2. Kutsealase hindamise kokkuvõtete tegemine ja kutsetunnistuste väljastamine

Lõpueksami komisjon teeb hindamistulemuste alusel otsuse kutse andmise või andmata jätmise kohta (testi hindamisleht ja hindamiskomisjoni protokoll) ning saadab traditsioonilise hiina meditsiini kutsekomisjonile kinnitamiseks nende lõpetajate andmed, kellele antakse traditsioonilise hiina meditsiini spetsialist, tase 5 kutse.

TAM Kutsenõukogu kannab kutse andmisega seotud andmed kutseregistrisse ja väljastab koolitusasutuse lõpetajatele kutsetunnistused.